

MORAVSKÁ ORNITOLOGICKÁ STANICE

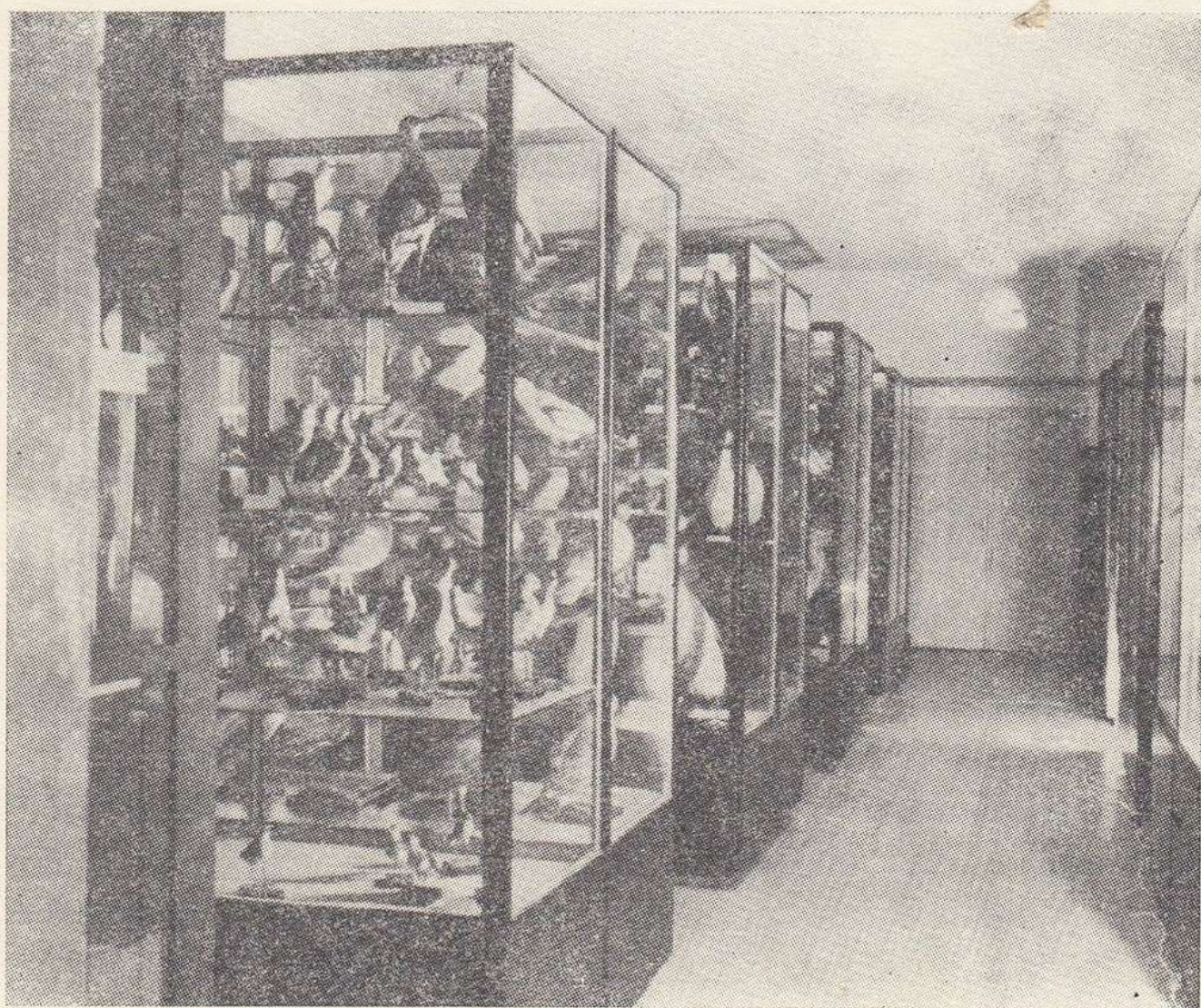

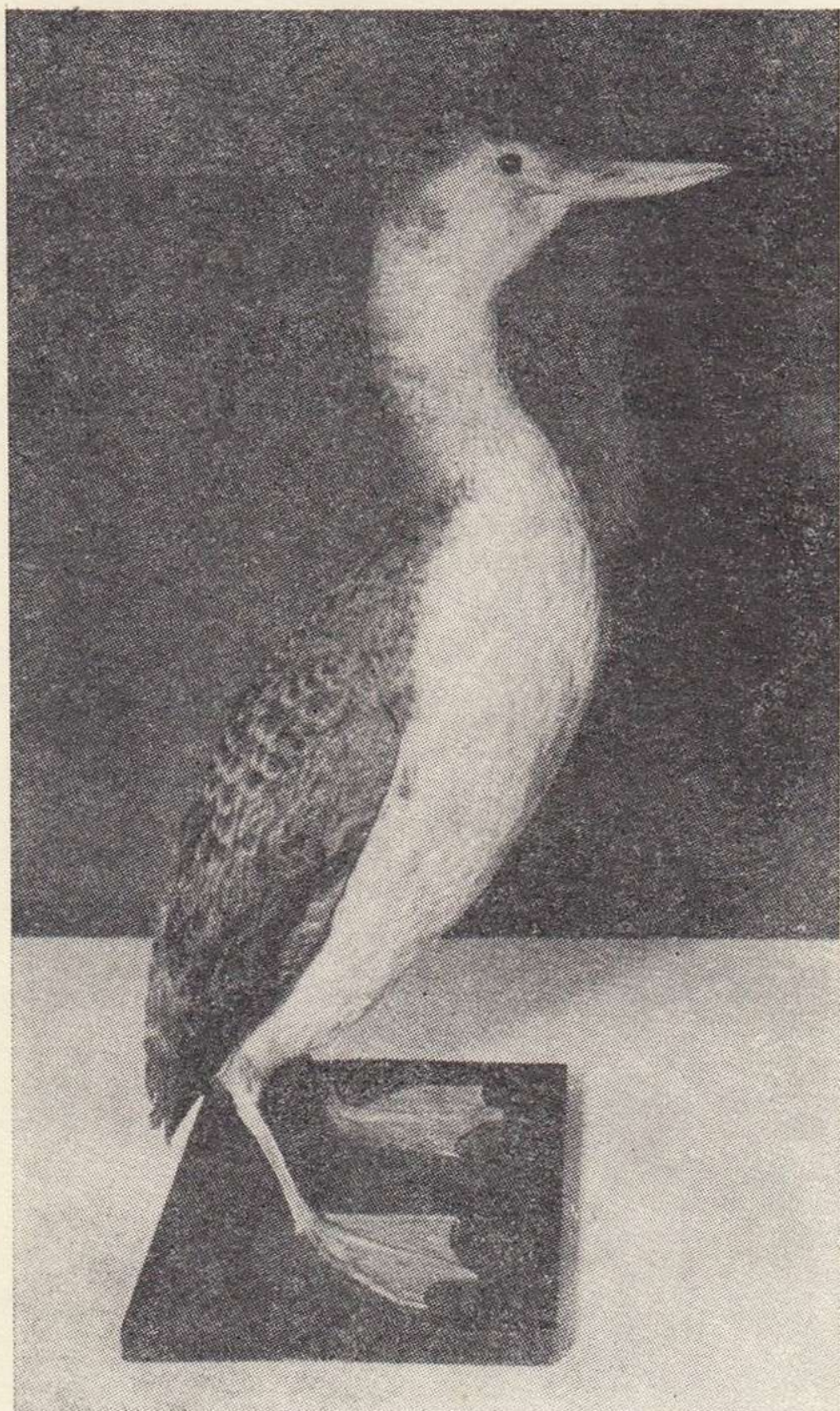
Vlastivědný ústav v Přerově

Moravská ornitologická stanice byla postavena v letech 1937–38 dobrovolnou prací ornitologů amatérů, členů přerovského Moravského ornitologického spolku. Postupně byla vybavena knihovnou, laboratoří, depozitářem a dílnou na výrobu pomůcek k ochraně přírody a to hlavně budníků, umělých vlaštovčích hnízd a krmítek. Druhá světová válka zabránila dobudování stanice jako vědeckého pracoviště a její činnost byla po tuto dobu silně omezována. Při leteckém náletu na Přerov 20. listopadu 1944 byla zasažena tříštivými bombami, které poškodily budovu, zničily depozitáře, demolovaly voliéry. Při osvobození Přerova hrdinnou Sovětskou armádou byla již stanice opravena a práce dobrovolných pracovníků se znovu rozvíjela v plné šíři. V roce 1961 stanici převzalo do své správy Moravské muzeum v Brně, později Muzeum J. A. Komenského v Přerově. Po roce byla předána MěstNV v Přerově. V roce 1970 se stala součástí Vlastivědného ústavu v Přerově. Po převzetí provedl Vlastivědný ústav generální opravu celého objektu, který byl v havarijním stavu. Díky velké pomoci ornitologů z Přerova, Gottwaldova, Napajedel, Velké Bystřice a Luhačovic, kteří zde odpracovali několik tisíc brigádnických hodin, byla stanice uvedena znovu v dubnu 1972 do provozu.

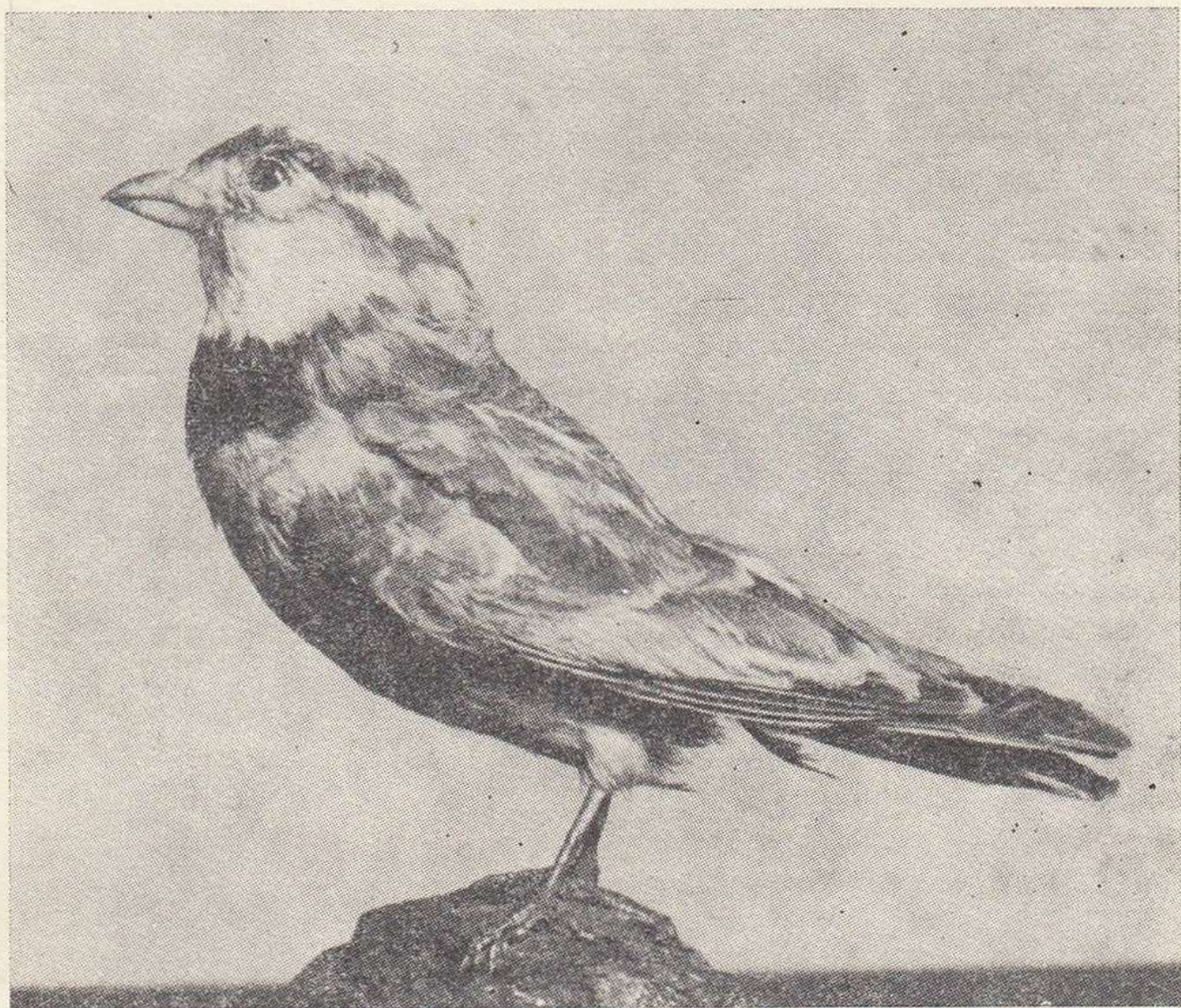
Moravská ornitologická stanice je jediným pracovištěm tohoto druhu v naší republice. Její pracovníci mají zásluhu na vydávání prvního českého ornitologického časopisu „Československý ornitolog“. Významný je podíl její na výchově nové ornitologické generace. Mnozí vědečtí pracovníci, kteří v současné době u nás stojí v čele ornitologického výzkumu, začínali svou vědeckou dráhu jako spolupracovníci stanice. Známá je knihovna, která co se týče starší ornitolo-

gické literatury patří k nejlépe vybaveným v ČSSR. Významná je sbírka dermoplastických preparátů ptáků, která obsahuje více než 1500 exemplářů našich i cizokrajných ptáků. Ve sbírce jsou unikáty, např. kalandra zpěvná, jediný doklad o výskytu v ČSSR, potáplice žlutozobá, jediný doklad o výskytu na Moravě, a mnoho druhů u nás se vyskytujících velmi vzácně.

Potáplice žlutozobá (*Gavia adamsii*) pták velikosti husy, patřící do řádu potápěči. Rozšířen v arktické tundře Eurasie a Severní Ameriky. Hnízdí na přímořských sladkovodních jezerech. Hnízdo si staví na březích nebo na ostrůvcích v těsné blízkosti vody.

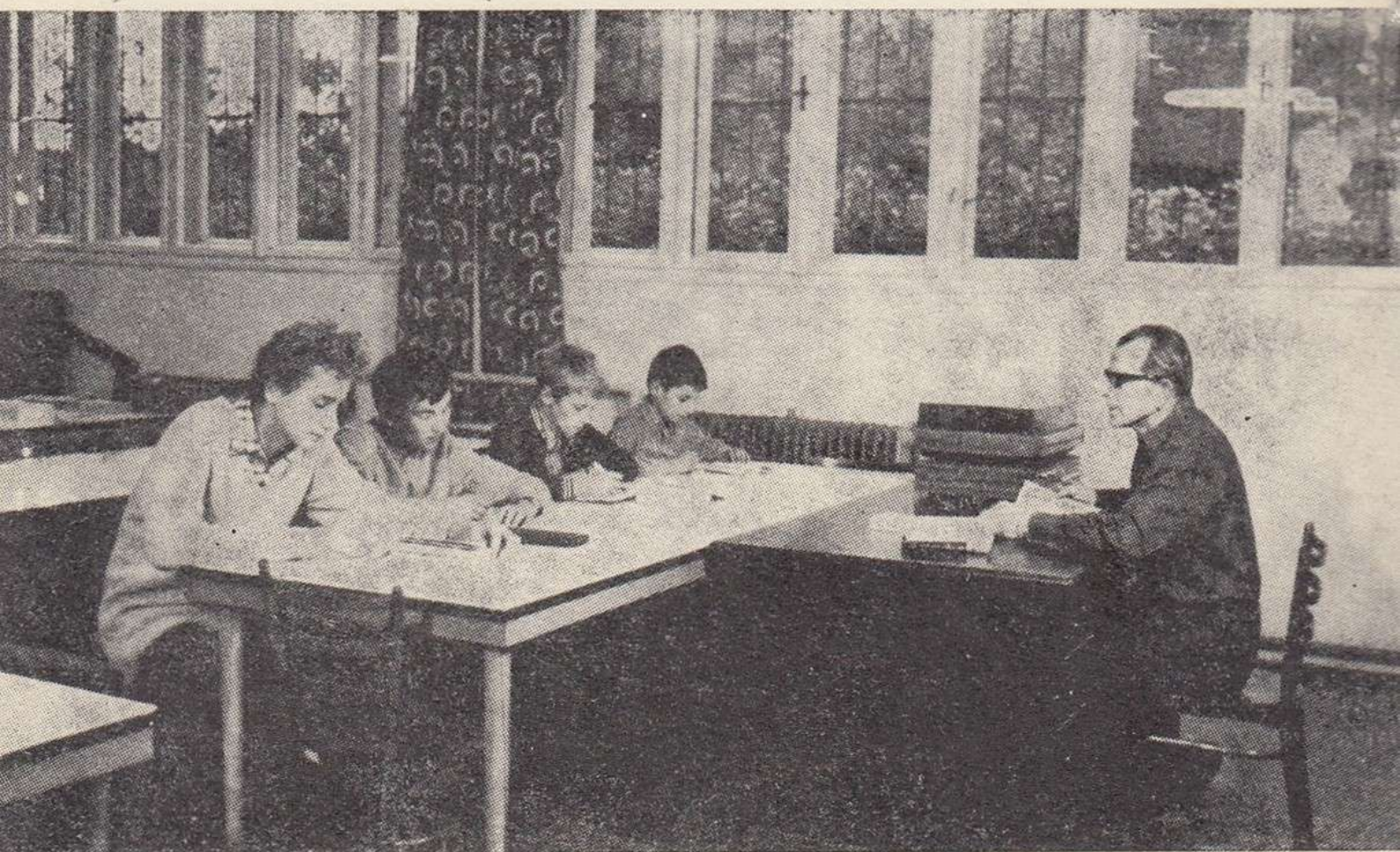
Kalandra zpěvná (*Melanocorypha calandra*) pták velikosti skřivana, patřící do řádu pěvci. Rozšířen je ve Středomoří, Rumunsku a jižních částech SSSR. Hnízdí ve stepích a polopouštích.

Ve směrnících a rezoluci ze XIV. sjezdu KSČ je mimo jiné kladen velký důraz na zlepšování životního prostředí — zejména ochranu zeleně, čistotu vod a ovzduší, půdního fondu atd. K tomu abychom mohli splnit závěry XIV. sjezdu KSČ v této oblasti musíme vychovávat celou veřejnost a zejména mládež k pochopení důležitosti ochrany přírody. Vedení Vlasti-

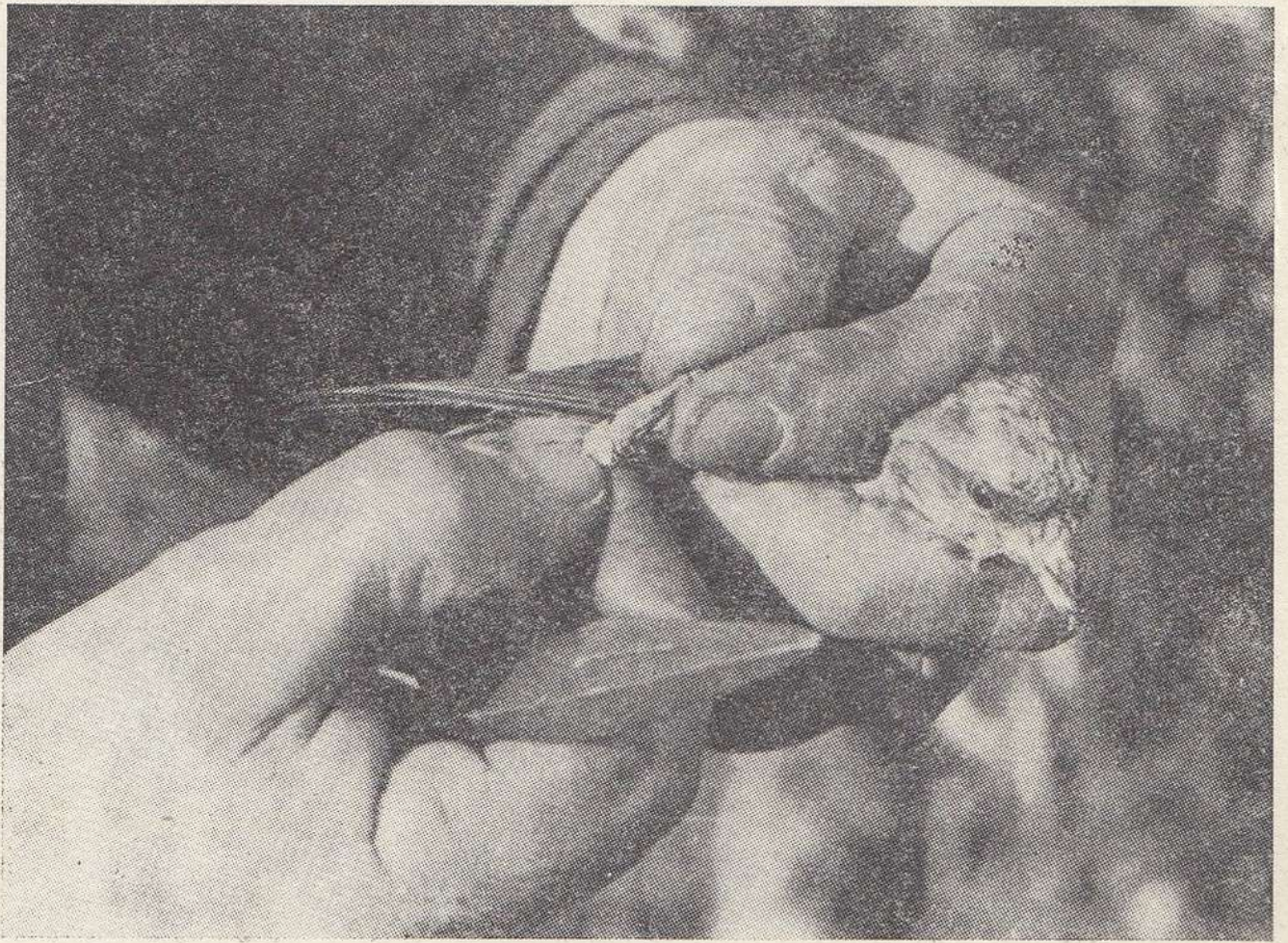
vědného ústavu se rozhodlo věnovat tomuto úkolu maximální pozornost. Ve spolupráci s ODPM v Přerově pracují kroužky ochránců přírody a ornitologický kroužek. Pro mladé ornitology jsou každoročně pořádána celostátní školení ve spolupráci se Svazem pro ochranu přírody a krajiny TIS. Probíhají ve dvou kategoriích, pro začátečníky a pro pokročilé. Kurs je součástí přípravy dobrovolných strážců ochrany přírody.

Na fotografii vpravo:

Rákosník obecný chycený do japonské nárazové sítě

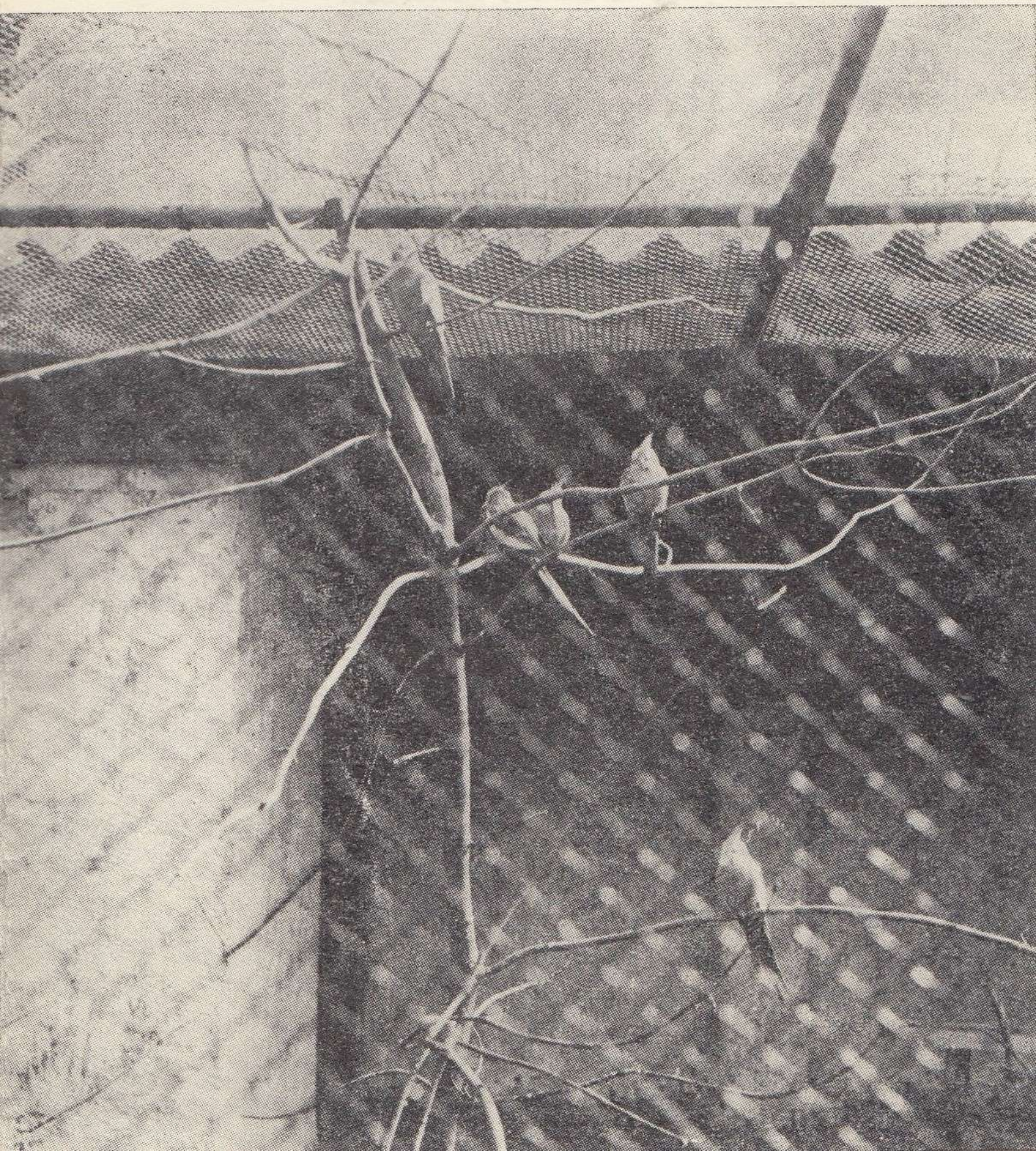

kroužkování křivky obecné (*Loxia curvirostra*)

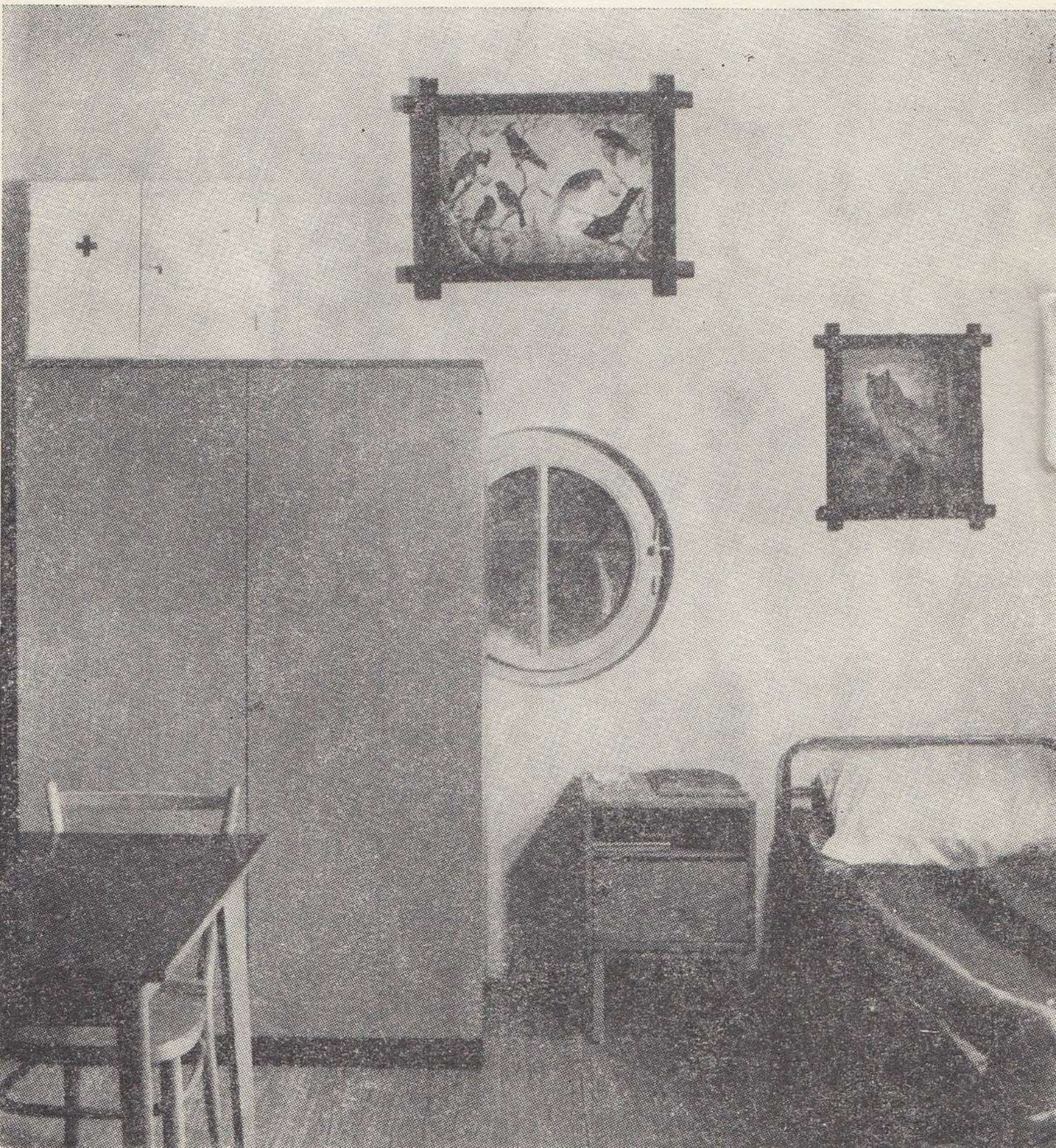
Spolupracovníci, členové Moravského ornitologického sdružení Vlastivědného ústavu v Přerově každoročně kroužkují tisíce ptáků a napomáhají tak v prohloubení znalostí jejich biologie. Podílejí se na mezinárodních akcích např. na sčítání vodních ptáků a mapování ptáků. Provádějí faunistický průzkum ptactva Moravy a výzkum přezimování a hnízdění havrana polního (*Corvus frugilegus*) a hnízdění racka chechtavého (*Larus ridibundus*).

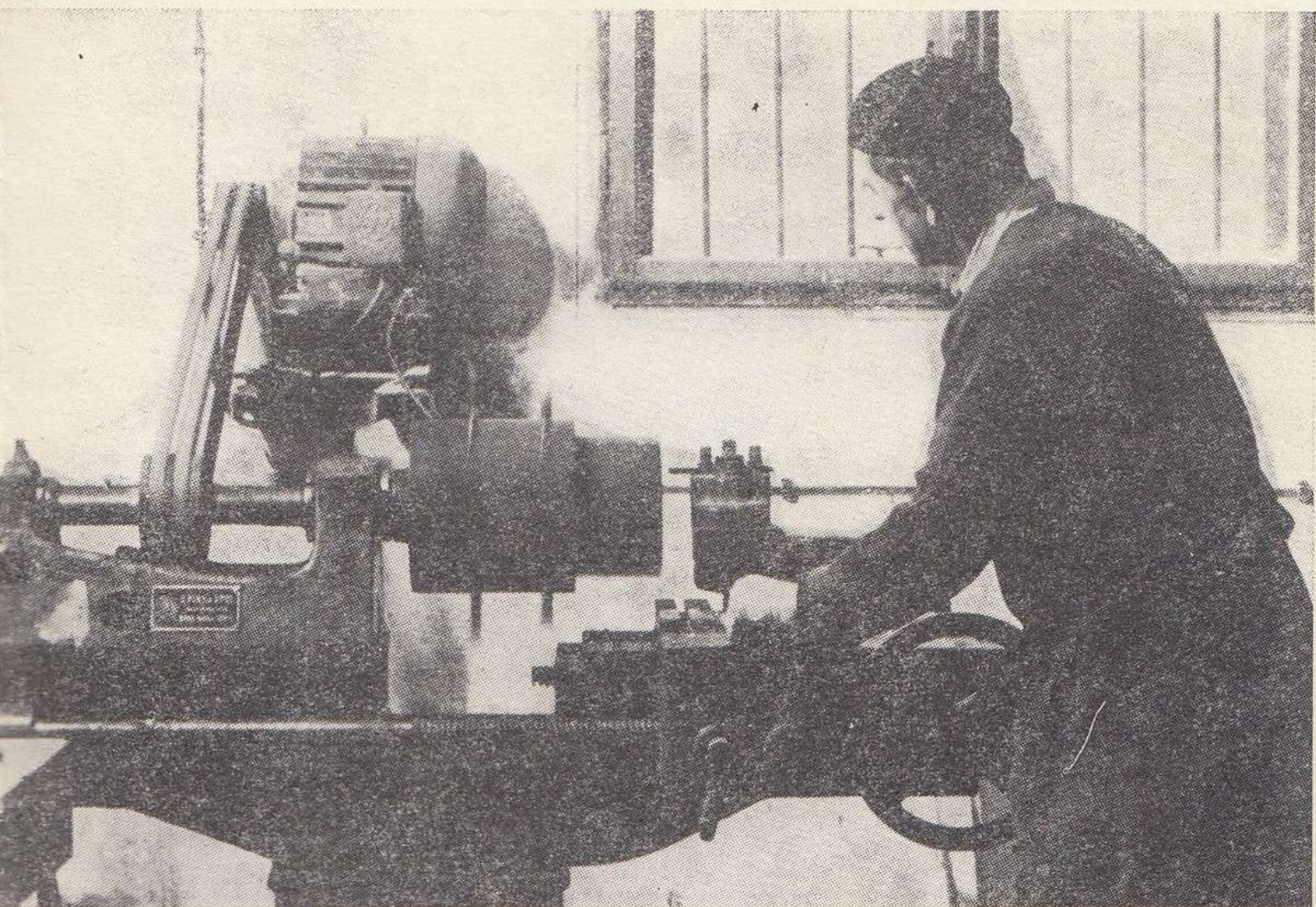
Pro výzkum biologie ptáků a chov volavých ptáků používaných při odchycích jsou postaveny voliéry. V letošním roce jsou ještě používány členy ČSCHDZ pro chov exotů jako odměna za velkou pomoc při generální opravě stanice.

Našim i zahraničním ornitologům přijíždějícím na stanici za výzkumem nebo studiem literatury a sbírek je určen badatelský pokoj.

Moravská ornitologická stanice začala plnit své poslání, dané koncepcí rozvoje vlastivědné činnosti v Severomoravském kraji, rozpracované pro podmínky okresu Přerov. Aktivně pracujeme v oblasti sbírkotvorné i při výchově mladé generace.

Ve stolařské dílně MOS vyrábíme ve spolupráci se Svazem pro ochranu přírody a krajiny TIS různé druhy pomůcek k ochraně ptactva, zejména vrtané ptačí budky.

Vydal Vlastivědný ústav v Přerově v roce 1974. Autor RNDr. Jiljí Sitko. Odpovědný redaktor PhDr. Gustav Vožda. Grafická úprava Josef Bíbr. Fotografie Milan Odstrčil, Luboš Kučírek, Bohumil Rejman. Vytiskl TISK, n. p., Brno, závod 4, Přerov. Neprodejný propagační tisk.

Na Moravské ornitologické stanici v Přerově je středisko sokolníků několika okresů Moravy. Sokolníci cvičí několik jestřábů lesních (*Accipiter gentilis*) a krahujců obecných (*Accipiter nisus*) a udržují tradici tohoto kdysi slavného mysliveckého lovu.